رابطه «تِبْيانًا لِكُلِّ شَيْءٍ» و « لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ»

شاگرد: اینکه در آیه شریفه دارد «نَزَّلْنا عَلَيْكَ الْكِتابَ تِبْيانًا لِكُلِّ شَيْءٍ[1]»، دو آیه دیگر دارد: «وَ أَنْزَلْنا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنّاسِ ما نُزِّلَ إِلَيْهِمْ[2]» و «وَ ما أَنْزَلْنا عَلَيْكَ الْكِتابَ إِلاّ لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ[3]». وقتی «تبیان» وصف «کتاب» شده به «نزّلنا» تعبیر شده ولی وقتی تبیینی به پیغمبر نسبت داده می‌شود تعبیر به «انزلنا» شده، چه وجهی دارد؟

استاد: یک مسأله این است که جمع «تبیین» با «تبیان» به چیست و یکی هم این است که باب تفعیل و باب افعال تفاوت دارند یا ندارند. هر دو مسأله آراء مختلفی هست. اگر بخواهم خلاصه محضر شما عرض کنم نسبت به بخش اول؛ محتاج به تبیین بودن از این باب است که هر چه مطالب نفس الامری در کلام الهی بیاید، همانطوری که خود تکوین الهی از غموض برخوردار است، تدوینش هم برخوردار است. از تکوین سر در نمی‌آورند؛ هر چه جلوتر می‌روند می‌بینند که چیزی نمی‌دانند. «تبیان» بودن کتاب خدا هم همینطور است. لذا با اینکه تبیان است، اما اینکه کسی باشد این تبیان بودن را در معرض ظهور بیاورد و نشان بدهد، منافاتی با هم ندارند. خیلی‌ها تبیان را به این صورت معنا کرده‌اند که یعنی واضح است. جلوتر‌ها عرض کردم اصلاً «بیّنات» بودن قرآن کریم به این معنا نیست که همه آن‌ها ظهورات است. برخی از اجلاء علمائی که این بیان در کلماتشان بود، من شواهدی از کتب خودشان آوردم؛ شاید بیست مورد بود؛ به جایی می‌رسند که می‌گویند ما نمی‌دانیم. پس چطور شما یک جا می‌گویید «بیانات» به این معنا است که همه قرآن ظاهر است، بعد خودتان می‌گویید اصلاً نمی‌فهمیم یا تردید دارد یا چند قول است!

لذا «بیّنات» اصلاً به این معنا نیست. «بیّنات» به این معنا است که هر چه بیشتر به دنبال آن می‌روید حقانیت آن، عمق آن، وزانتش بیشتر می‌شود.

شاگرد: نور بودن قرآن هم به همین معنا است.

استاد: بله. یعنی وقتی دنبال آن می‌روید حقانیتش بیش تر می‌شود. در ماده اشتقاق «کذب»، تلوّن هست؛ اول جلوه می‌کند و بعد که به دنبال آن می‌روید می‌بینید چیزی نیست. اما «بیّنات» به این صورت است که وقتی هر چه به دنبالش می‌روید می‌بینید عجیب است؛ وسعت دارد؛ این جور نیست که از یک محدوده‌ای ببینید سطحش پایین آمده است. «تبیان» هم به همین صورت است. این برای مرحله اول است. بنابراین «تبیانا لکل شیء» با «لتبیّن للناس ما نزّل الیهم» با هم هماهنگ هستند. به‌طور قطع به «لتبیّن» نیاز است. این جور نیست که اگر «لتبیّن» نباشد مقام تبیین پیامبر السلام برای قرآن نباشد بگوییم نه، حال نبود هم نبود، خود مردم

می‌فهمند. این جور نیست.

---

[1]النحل۸۹

[2]النحل ۴۴

[3]النحل ۶۴

بازبینی #2
ایجاد شده 2 مه 2024 14:10:09 توسط ... .
به روزرسانی شده 6 ژوئن 2024 12:55:35 توسط ... .